

Michal Bartoš

Fotografujeme architekturu

computer
press

Michal Bartoš

Fotografujeme architekturu

Computer Press, a. s.

Brno

2012

Fotografujeme architekturu

Michal Bartoš

Obálka: Michal Bartoš

Odpovědný redaktor: Eduard Keberle

Technický redaktor: Jiří Matoušek

Objednávky knih:

<http://knihy.cpress.cz>

www.albatrosmedia.cz

eshop@albatrosmedia.cz

bezplatná linka 800 555 513

ISBN 978-80-251-3743-7

Vydalo nakladatelství Computer Press v Brně roku 2012 ve společnosti Albatros Media a. s. se sídlem Na Pankráci 30, Praha 4. Číslo publikace 16634.

© Albatros Media a. s. Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být kopírována a rozmnožována za účelem rozšiřování v jakékoli formě či jakýmkoli způsobem bez písemného souhlasu vydavatele.

1. vydání

ALBATROS **MEDIA** a.s.

OBSAH

Kapitola 1 – Úvod	11
Poslání této knihy	12
Cíle	13
Cvičení	13
Rady	13
Fotografie	13
Co je to architektura	14
Stručný úvod do problému	14
Prehistorická architektura	14
Egyptská a sumerská architektura	14
Architektura Indie a Číny	14
Klasická řecká architektura	14
Architektura starověkého Říma	14
Raně křesťanská architektura	16
Byzantská architektura	16
Románská architektura	16
Gotická architektura	16
Renesanční architektura	16
Barokní architektura	18
Architektura rokoka	18
Klasicismus	18
Architektura v 20. století	18
Islámská architektura	20
Komu je kniha určena	20
Co vás kniha naučí	22
Kapitola 2 – Fotografická výbava	25
Digitální technika a její výhody	26
Digitální revoluce	26
Kolik pixelů vyžaduje technická fotografie?	27
Jakým fotoaparátem	28
Objektivy	30
Jak objektivy zobrazují	32

Stativ, brašna, dálková spoušť	32
Vyšší škola použití stativu	35
Fotografické filtry	36
Jak funguje polarizační filtr	37
Použití polarizačního filtru	37
Externí blesky	38
Další příslušenství	40
Stativy na blesky, pouzdra na stativy	41
Příslušenství na blesky	41
Dálkové ovládání zábleskových přístrojů	41
Jak si vybavit studio	42
Velký formát	42
Střední formát	42
Malý formát / Jednooká 35mm zrcadlovka	42
Výhody zrcadlovek	42
Když zvolíte digitální techniku	42
Velký monitor	43
Archivace a zálohování dat	44
Pohodlí počítačové techniky	44
Archivace	44
CD a DVD	45
Externí harddisky	45

Kapitola 3 – Jak správně exponovat

47

Názvosloví pro expozici	48
Expozimetry	48
Jak rozumět pojmu expozice	50
Základní řady expozičních parametrů:	50
Jak nastavit expozici – citlivost čipu	52
Jak nastavit expozici – rychlost závěrky	54
Co říká číslo rychlosti závěrky	54
Zachycení pohybu	54
Fotoaparát držený v ruce	54
Tabulka rychlostí závěrky pro běžné fotografování	55
Tvůrčí využití rychlosti závěrky	56
Jak nastavit expozici – clonové číslo	60
Tvůrčí využití nastavení clony	62

Kapitola 4 – Učíme se komponovat 65

Bod, přímka, diagonála, obrazec	66
Ideální kompoziční pravidla – vrchol ledovce balamutící začátečníky	67
Kompoziční pravidla praktická	67
Perspektiva I	67
Skladba prvků v obraze	67
Plocha a prostor	68
Lineární perspektiva	68
Perspektiva II Oblíbené principy lineární perspektivy	70
Vzdušná perspektiva	70
Zákryt a hloubka ostrosti	72
Zákryt	72
Hloubka ostrosti	73
Role hlavní a vedlejší	74
Symetrie a chaos	76
Na výšku, nebo na šířku	78
Shrnutí	80

Kapitola 5 – Světlo v architektuře 83

Názvosloví světla	84
Světlo směrové vs. rozptýlené	86
Světlo denní vs. umělé	88
Tabulka teplot světelných zdrojů	88
Programy pro „vyvážení bílé“ u fotoaparátu	88
Vyvažování barvy světla	89
Zásady pro fotografování v přímém světle	90
Úskalí fotografování v přímém světle	90
Boční světlo	92
Protisvětlo	94
Denní světlo a jeho barvy	96
Světlo v interiéru, míchání barev	100
Noční fotografie	102
Experimenty s bleskovým světlem	104

Kapitola 6 – Začínáme fotografovat 107

Vyfoťte si svůj dům	108
Fotografujeme na cestách	110
Celek a polocelek – alchymie výběru	112
Architektonický detail	114
Architektura a krajina	116
Nábytek – architektura v malém	118
Foto interiéru – noční měra začínajícího fotografa	120

Kapitola 7 – Exponováním to začíná 123

Základní postprodukce	124
Ořez a volba formátu	125
Tonální úpravy fotografií	126
Srovnávání linií	128
Montáže fotografií do panoramat	132
Tonální úprava v HDR	134
Fotomontáže a retuše	136
Speciální filtry a úpravy	138

Kapitola 8 – Co byste ještě měli vědět 141

Drobné finesy a postupy	142
Zastínění objektivu před dopadajícím světlem	142
Stativ pod černou látkou	143
Lahůdky a delikatesy	144
Speciální kamery a objektivy	144
Svislé i bez Photoshopu	145
Vše ostré dle vlastní potřeby	146
Namísto doslovu	147

Kapitola 9 – Galerie pro inspiraci 149

Fotografování extrémní optikou se zdrojem světla na snímku	150
Neopakovatelné kouzlo soumraku	152

Barevnost nočního ovětlení	154
Míchání různých druhů světla	156
Interiéry fotografům zapovězené	158
Magičnost architektonického detailu	160
Na pomezí architektury a krajiny	162
Stylizace architektury	164
Fotomontáže a dokončování fotografií	166

Rejstřík

167

Naučte se dobře fotografovat,
vydrží vám to celý život.

Architektura je v nejobecnějším pojetí synonymem pro stavitelství, a zabývá se tak jak globálním pohledem na urbanismus či krajinu, tak klasickým stavitelstvím budov – až po design jednotlivých detailů, jako je zahradní či bytová architektura. V užším významu slova pak označuje stavbu, která je nositelem nějakého uměleckého pojetí či názoru. Tím vyjadřuje umělecké ztvárnění staveb, jejich styl a způsob, jakým byly postaveny. Architektura je tak chápána jako umělecké dílo, které je zároveň kulturním a politickým symbolem doby.

Architektura spojuje estetické a stavební znalosti, proto lze říci, že se zde výrazně projevují změny společnosti. Díky dlouhému vývoji se ustálila jistá pravidla vyjadřování, která obecně vypovídají o tom, jaké tvary a materiály či jejich kombinace jsou vhodné pro jaký účel.

Je tedy na vás fotografech, abyste pochopili estetickou i funkční stránku příslušného díla a dokázali využít svého fotografického umu, jenž je přeneseno na snímek obrazu.

Proč se asi neustále objevuje inzerce na fotografické kurzy a školy? Lidé, kteří si kupují drahou fotografickou techniku, si svoji koupi zdůvodňují argumentem, že chtějí dělat lepší fotky. Fotoaparáty ovšem pro některé bývají tak složité jako pro moji matku mobilní telefon. Aby tito lidé nezalitovali svého rozhodnutí, bude dobré, aby sáhli po této knize.

Nelze opomenout, že fotografování bude dílem vaší intuice a vašeho intelektu. Ten bude patřit k vašemu hlavnímu potenciálu, jež si pomoci studia této knihy a vlastních cvičení a experimentů můžete rozvíjet.

Jako fotograf architektury musíte počítat s tím, že se nestanete takovou hvězdou jako vaši kolegové z módní branže, sportáři nebo reportéři významných událostí. Budete muset v sobě nalézt více pokory a schopnosti posloužit hotovému dílu, jehož význam bude na výrazně vyšší úrovni než práce fotografa. Nicméně to není důvodem k podceňování této fotografické disciplíny.

V publikaci je velké množství pravidel vedoucích k dobré fotografii architektury. Pro začátečníky to může znamenat totéž co pro prvňáčka slabikář. Pokročilí fotografové se díky praktickým tipům a radám mohou za výrazně krátkou dobu zlepšit jak v technice, tak ve výtvarné kvalitě výsledné fotografie.

KAPITOLA

1

ÚVOD

Poslání této knihy

Honosně znějící slovo „poslání“ se hodí do nadpisu kapitoly, ale ve skutečnosti je to „snaha“ této publikace být průvodcem mezi nástrahami, na které budete narážet při fotografování architektury. Dozvíte se, co architektura je a co všechno patří mezi fotografie architektury. Budete si moci na různých příkladech vyzkoušet řadu postupů a principů – a ještě hodně věcí navíc...

První fotografií, která spatřila světlo světa, byla fotografie architektury. Nicephoré Niepce zachytil pohled ze svého otevřeného okna. Na fotografii je osvětlená střecha protějšího domu. Tento nejstarší fotografický počín byl uskutečněný v roce 1826.

Řada fotografů začne tak, že si koupí digitální fotoaparát, protože je to dnes opravdu „trendy“. A mají-li dost peněz, pořídí si opravdu drahou věc, aby o několik týdnů později zjistili, že peníze vyhodili.

Z propagačních materiálů se dozvěděli, že s tímto špičkovým přístrojem nelze udělat špatnou fotku, protože to, co si koupili, je nejdokonalejším produktem ve své třídě a rozvine jejich kreativitu.

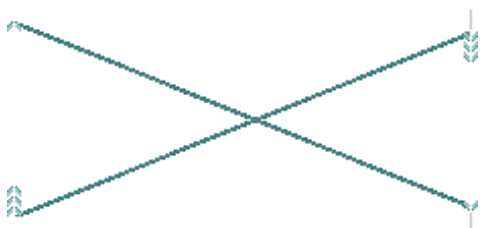
Ale vše je jinak...

Důkaz jsem našel na serveru aukro.cz, na kterém se nabízel k prodeji tento „fotoaparát“: jednoduchá dírková komora bez objektivu, závěrku nahrazuje otočná krytka. Upozorňuji, že jde o zcela nový výrobek, který má díрку přesně vypálenou laserem. Fotografie pořízená tímto přístrojem je širokouhlá.

Pro tvůrčího fotografa je to opravdová lahůdka za pár kaček.

Základní kostrou publikace budou fotografie, které slouží současně jako cvičení. Budete si moci jednoduše vyzkoušet základní principy a postupy, jakými byl výsledný snímek vytvořen. Fotografie vytvořená výše popsanou dírkovou komorou. Fotoaparát musí být umístěn na stativu, protože expozice mívají desítky sekund.

Základní princip dírkové komory

Cíle

Souhrn hlavních témat daného návodu a zkušenosti, jež si máte osvojit.

Pochopení, že architektura je souhrn prvků vytvářejících účelový prostor (obytný dům, výrobní hala, sakrální stavba, víceúčelový objekt atd.), ale i prvků obklopujících nás v tomto účelovém prostoru (schodiště, sloupy, nábytek...).

Cvičení

V podstatě půjde o popis způsobu snímání a návod, jak využívat tuto popsanou techniku.

Rady

Jednotlivé rady, triky a informace vám ukáží, jak se dostat dobré fotografie na kobytku.

Fotografie

Těch tu bude opravdu hodně, protože jednou viděné je lepší než stokrát slyšené. Zajímavé obrazy, pořízené profesionálními fotografy, se budou střídat s příklady nepovedených záběrů pro srovnávání a cvičení vaší schopnosti rozeznávat dobrou a špatnou práci.

Jednoduchý architektonický objekt – židle. Kolikrát denně se s takovým předmětem setkáváme, aniž bychom si uvědomili, že její architektonické tvarosloví formuje duch doby a její sloh. Vrací se funkcionalismus, nebo je to jen inspirace?

Co je to architektura

Stručný úvod do problému

Pro někoho možná nezáživné povídání, ale pro pochopení principů a vývoje architektury velmi potřebné. Než začnete fotografovat architekturu, bude pro vás velice užitečné pocho- pit její filozofii a historii.

Slovo architektura pochází patrně z řeckého slova archi- tekton, odkud proniklo do ostatních jazyků. Původní význam tohoto slova byl patrně „tesař“, později se změnil na stavitele stavby a teprve starověký Řím chápal architekta jako autora návrhu stavby.

Architektura jako pojem začíná v okamžiku, kdy lidé zača- li budovat první stavby. Historicky se v architektuře odráželo mnoho pohledů, přičemž základním pohledem architektury byla její podřízenost harmonii. V 19. století se harmonii staveb nadřadil účel stavby. Tím se architektura oprostila od estetic- kých teorií a začala se zabývat především účelností. Protože se tak hlavní zájem architekta přesunul od vnějšího prostoru stavby směrem k vnitřnímu prostoru, začalo se pracovat s no- vým termínem architektonický prostor. V průběhu 20. století tak došlo k tomu, že architektura získala nový a od historické- ho pojetí poměrně odlišný pohled.

Cíle architektury po většinu historie byly realizovány jed- notlivými uměleckými slohy, rozvíjejícími se na velkém území po relativně dlouhou dobu. Tento trend byl narušen až ve 20. století, kdy přestaly takové styly existovat. Architektura se tak osamostatnila od ostatního umění, a ačkoli je jím ovlivňována, není s ním přímo spojená. Tato nejednotnost vedla k tomu, že se nehovoří o stylu, ale o architektonické škole, kterou zpravi- dla ovlivnil jeden či několik významných architektů.

Prehistorická architektura

Koncem prehistorického období lidé běžně stavěli obydlí, která však neměla ambice nést nějaký umělecký názor. Hlavním sta- vebním materiálem tohoto období byl kámen, dřevo a hlína.

Egyptská a sumerská architektura

Přestože sumerská architektura měla výrazně kratší trvání, ovlivnila svým pojetím další starověké říše (Babylon, Perská říše). Protože ke stavění používala především cihel (často i nepálených), které byly spojovány zpravidla asfaltem, zacho- valo se z ní velmi málo památek, zpravidla ve velmi špatném

stavu. Egyptská architektura byla orientována především na stavby náboženského charakteru, kde dominantním prv- kem byl hrob, který prošel poměrně složitým vývojem až k pověstným pyramidám, aby se poté vrátil k méně honosné- mu pohřbívání.

Architektura Indie a Číny

Zcela mimo evropský vývoj stojí indická a čínská architektura, které však svým pojetím ovlivnily asijskou architekturu. Tyto architektury vycházejí z tamějších náboženských a klimatic- kých podmínek, které v některých ohledech byly výrazně jiné než podmínky evropské.

Klasická řecká architektura

Řekové spojili vlastní tradiční architekturu a dali tak základ architektuře, která ovlivnila evropské myšlení na velmi dlou- hou dobu. Ve starověkém Řecku se postupně u staveb sakrálního charakteru prosadila jistá výstavnost, použití honosných materiálů (kámen, později mramor) a nakonec Řekové vytvo- řili několik jednotných stylů.

Řekové stavěli opracované kameny bez jakékoliv pojící hmoty a spoléhali čistě na váhu kamenných bloků. Stavba pro- bíhala tak, že jednotlivé bloky prošly konečnou zarovnávací úpravou až po dokončení stavby, stejně tak sloupy byly kane- lovány až po vztyčení. Samotný chrám stál na podstavci, měl obdélníkový půdorys (zpravidla v poměru stran přibližně 1:2). Střecha stála na sloupech, a na užších stranách tak vznikaly dva štíty. Střešní krytina byla z tašek z pálené hlíny. Staveb- ním materiálem byl pro takovéto stavby zpravidla mramor. V 5. století byl postaven nejvýznačnější chrám, jaký Řekové postavili – Pantheon.

Architektura starověkého Říma

Římané vyšli z řecké architektury, kterou však přizpůsobili svým potřebám a obohatili ji o nové stavební prvky. Tím spojili obloukový systém Etrusků a architrákový systém starověkého Řecka. Uvažování Římanů už vedlo ke směřování architektu- ry k účelnosti. Architektura tak často splývala s inženýrstvím. Římskou architekturu tak proslavily vodovody. Tyto stavby nutně potřebovaly mosty, proto Římané rozvinuli původní

Cíle: Umět rozpoznat hlavní prvky architektury a dokázat je zařadit k příslušnému slohu.

Starověká Akropolis v Athénách, římské Koloseum, Džoserovu stupňovitá pyramida v Sakkáě

Cvičení: Než přiložíte fotoaparát k oku, fotografujte očima. Zjišťujte, jak objekt vašeho zájmu vypadá v detailech a jak se zjevuje v celku z různých úhlů pohledů. Podívejte se, jak na něj dopadá světlo.

Tip: Samozřejmostí vašeho fotoaparátu by měla být možnost rychlého vypnutí všech automatických funkcí a stejně rychlá možnost tyto parametry nastavit manuálně.

řecké a etruské myšlenky a objevili tzv. římský oblouk. Pro tyto stavby našli Římané vhodný stavební materiál, kterým se stal beton.

Dalším prvkem, který se objevil v architektuře díky Římanům, je urbanistický plán měst. Většina římských měst (vyjma Říma) a vojenských táborů byla postavena podle jednotného vzoru. Byla tam centrální fóra, vodovodní rozvody a pravouhlé ulice. Velikost byla podřízena vojenským účelům.

Římské chrámy měly různý podorys: od klasicky obdélníkového až po kruhový. Římané také rozvinuli myšlenku baziliky, která se stala základem křesťanského chrámu. Římskou architektonickou zvláštností jsou tzv. vítězné oblouky, což jsou vlastně brány vybudované ke slavnostnímu vjezdu vracejících se vítězů.

Raně křesťanská architektura

Ve 4. století došlo k obecnému přijetí křesťanství, což vedlo k velkým společenským změnám. Přestože křesťanská architektura vycházela z římské, byla potřeba řada podstatných změn, neboť křesťanství kladlo úplně jiné požadavky na uctívání Boha. K tomuto účelu se nejlépe hodila římská bazilika a značné množství světla, které do baziliky pronikalo velkým množstvím oken. Dalším prvkem, který přineslo křesťanství, byl rozvoj katakomby.

Byzantská architektura

Jedná se o styl staveb, který se prosadil v Byzantské říši a následně ovlivnil celou orientální a islámskou architekturu a východiska v ní hledala i ruská architektura. Samotný styl navázal na myšlenky římské a raně křesťanské architektury. Vznik tohoto stylu lze zařadit na konec 5. století a jeho základní prvky se udržely až do 15. století. Půdorys chrámu postupně opustil obdélníkovou formu a přerostl v obrazec osmiúhelníku anebo řeckého kříže. Hlavní prostor byl kryt kupolí, kterou neslo osm nebo čtyři pilíře. Výzdoba se soustředila především na mozaiky, které často byly z drahých materiálů. Typickou stavbou je chrám Hagia Sofia v Istanbulu.

Románská architektura

V koncem 9. století se začaly zažité postupy pomalu měnit a vznikl tzv. románský sloh, stojící na antických základech a princepech. V 10. století se tento styl prosadil a zůstal

neměnný až do 12. století. Základem křesťanských staveb zůstala bazilika, což sice znemožnilo změnu dispozice, ale postupně se změnilo její architektonické pojetí. Hlavní loď je oddělena pilíři, prosazuje se křížová klenba a postupně se objevuje i kupole. Novým architektonickým prvkem je krypta a postupně se objevují nové sloupy, u nichž je využito krychlového tvaru. Důležitým znakem románských staveb je bohatě členěný obrys a dekorativní členění zdí. Postupně se objevuje výzdoba. Největší změny doznala okna, která se postupně zvětšila, začala se používat i okrouhlá okna, u nichž se začalo využívat tzv. špalet. Dveře a vchody byly zpravidla bohatě zdobeny a byly umístěny proti oltáři.

Gotická architektura

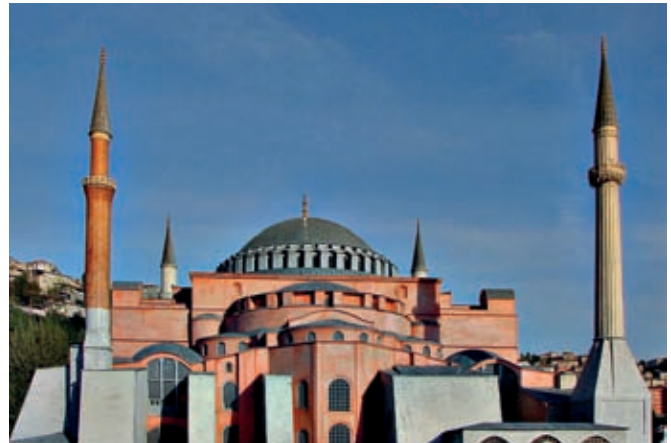
Ve druhé polovině 12. století se románská architektura začala postupně měnit na architekturu gotickou. Gotika je jeden z mála evropských slohů, jehož architektonická řešení nemají kořeny v antice. Je třeba si uvědomit, že nevznikla plánovitě, ale postupným vývojem a že se v tomto slohu odráží i pevné postavení církve, která se stala základem evropského myšlení. Novým prvkem, který se ukázal jako zásadní řešení mnoha problémů, byl lomený oblouk, který umožnil pojmout stavbu zcela odlišně, neboť jeho využívání umožňuje dát stavbám nový rozměr. Lomený oblouk totiž nenese vodorovnou váhu. Snaze o lehkost se přizpůsobila i práce s klenbou, která se rozdělovala do více ploch a její váhu nesly často pilíře, čímž se mohla odbourat masivní zeď. Díky těmto objevům mohla být výrazně zvětšena okna, která byla vysoká až několik metrů.

Typickým znakem gotiky je příkrá střecha doplněná chrličí fantaskních tvarů. Dalším znakem jsou čtyřboké věže, které jsou v rozích zesílené pomocí pilířů. Podél své výšky jsou děleny na jednotlivá patra.

Ve světské architektuře se gotika projevila nejen u reprezentativních budov, ale i v měšťanské architektuře, kde se stavěly několikapodlažní budovy se štítem do ulice.

Renesanční architektura

Počátkem 14. století se postupně začal gotický řád uvolňovat a kolem roku 1420 se v Itálii začal prosazovat nový myšlenkový proud, který se odrazil i v architektuře. Základní myšlenkou tohoto stylu byl návrat k antice. Renesance se stala architektonickou kombinací antiky a nových myšlenek. Tento styl začal opět pracovat s prostorem a umožnil vyniknout

Ukázka byzantské architektury: románská rotunda ve Znojmě, Hagia Sofia v Istanbulu, mešita a minaret islámské architektury, chrám sv. Petra a Pavla v Brně

výrazným individualitám. Zvláštností tohoto slohu je, že stejně významným investorem jako církev byly i soukromé osoby, které si nechaly postavit řadu zámků, paláců, letohrádků atp.

Renesanční styl neměl úplně ustálenou formu, typickým znakem, kromě rozvíjení antických myšlenek, je stavba symetrických staveb; oblíbený prvkem jsou kupole. Velmi populární byla obdélníková okna.

Ukázka renesanční architektury je např. Letohrádek královny Anny v královské zahradě na Pražském hradě.

Barokní architektura

Od konce 16. století se pod vlivem náboženských válek ustavil nový sloh, který byl používán do konce 18. století. Jelikož tento sloh také vznikl v Itálii, je na něm patrné ovlivnění antikou a renesancí. Barokní stavby si kladou za cíl ohromit bohatstvím, proto je pro ně typické nadsazení proporcí a efektní perspektiva. Taková snaha vedla k asymetrii staveb, což umožnilo využívat zaoblené tvary, kupole, reprezentativní schodiště, která pak mohou být spojena s typicky antickými prvky. Je třeba si uvědomit, že baroko kladlo důraz na prostor a jeho výzdobu a tomu se podřídila architektura, vznikla tak typická stavba chrámu, který obsahoval chrámovou loď, centrální kupoli a chór.

Architektura rokoka

Na barokní architekturu přímo navázala architektura rokoka, která se rozvinula v průběhu 18. století. Právě v pozdním baroku a v rokoku nastal rozvoj architektury, kde byl velký důraz kladen na celkové vnímání stavby. Takový rozvoj vedl k uvolnění forem, což následně umožnilo snažit se stavby zakomponovat do okolního prostředí.

Klasicismus

V 19. století skončila slohová jednota nějakého období, protože se prosadilo několik uměleckých a zároveň i architektonických stylů hovoříme o tzv. klasicismu. V tomto období ustupuje církev a s ní i náboženská architektura do pozadí a výrazně dominantní jsou soukromé stavby. Dominantní tendencí je napodobovat antické a egyptské (empír) stavby. Tento návrat do historie je částečně vysvětlován tím, že společnost procházela obrovskými změnami. V tomto období se postupně stále více prosazují nové materiály a technologie, které umožnily

nové způsoby řešení některých problémů. To vedlo k rozvoji průmyslu, a tím se i objevily nové požadavky na architekturu: stavět funkčně a levně. Estetická část díla byla často potlačena na úkor prvních dvou požadavků. To způsobilo, že se inženýrství oddělilo od architektury a každý z těchto oborů se ubírá lehce odlišnou cestou.

Architektura v 20. století

Nemá jednotný styl, jednotlivé slohy a styly na sebe často nereagují a jsou natolik odlišné, že mezi jednotlivými architektonickými proudy neexistují styčné body. Pro celé 20. století je typická práce s novými materiály (ocel, sklo), které díky svým

Gotika s barokní věží - chrám sv. Víta v Praze, renesanční zámek v Lysicích, zrekonstruovaná tovární hala Wanieckovy strojírny.

Moderní účelová architektura, nuda, šed' a stereotyp socialistického realismu, industriální architektura v krajině

vlastnostem umožňují hledat nová řešení. Velmi populární byl konstruktivismus, později moderna a následně postmoderna. V socialistickém bloku se rozvinul tzv. SORELA, který se projev il i v architektuře.

Islámská architektura

Stojí mimo evropskou architekturu. Ačkoli její původní památky jsou ovlivněny byzantskou architekturou, jsou velmi vzdáleny od evropské, neboť vývoj tohoto směru pokračoval bez dalších ovlivnění evropskou architekturou. Obecně lze tvrdit, že v ní také byla dominantní nábožensky zaměřená architektura, zároveň i zde platí, že prošla dlouhým vývojem, který byl v mnohém podobný vývoji křesťanské architektury.

Základní stavbou je mešita, kterou tvoří velký dvůr a modlitební síň, střecha je tvořena kupolí. K mešitě bývá připojen i minaret, což je věž, ze které jsou věřící svolávání k modlitbě.

Druhým typem stavby typickým pro islám je mauzoleum, což je stavba určená k oslavě významných lidí. Mauzoleum se stalo jednou z nejtýpčtějších staveb islámské architektury, je to stavba čtvercového půdorysu, kterou kryje kopule. Tyto stavby stojí buď samostatně, nebo jsou součástí rozsáhlejšího komplexu.

Komu je kniha určena

Jsem přesvědčen, že tuto knihu si se zájmem přečte jak pokročilý, tak začínající fotograf. Ti pokročilejší zde najdou řadu věcí, které zcela určitě budou vidět poprvé – to proto, že nikdy nikdo neví všechno. Z osobní zkušenosti vím, že se učím novým věcem dodnes. Proto je také předávám dále, abyste měli snazší cestu ke skvělým výsledkům.

Tip: Vyberte si svůj „objekt“, v blízkosti svého modus operandi, o kterém jste přesvědčeni, že je zajímavý z fotografického hlediska. V průběhu tří týdnů až jednoho měsíce se na místo vracíte a fotografujete v různou denní dobu při různých povětrnostních podmínkách. Pak si porovnejte vlastní fotografie z různých období.

Cvičení: Pokuste se z fotografií vybrat tu jednu jedinou, o které budete přesvědčeni, že je z celého souboru tou nejlepší.

Cíle: Porozumět základním fotografickým principům při fotografování architektury.

Začátečníkům je ovšem kniha určena prvotně. Takový amatér-zároveň musí vědět, kdy nastavit jaký čas rychlosti závěrky a kdy je zase lepší hodně či málo clonit objektiv. Architektura je pro nezkušeného fotografa skvělým začátkem, protože pro svoje snímky budete mít relativně hodně času. Dům, kostel, hrad, chrám, zámek totiž nikam neutíkají, nejsou proměnlivé ve svém výrazu, nevadí jim delší přípravy na fotografování, neotravuje je to, nemají zvláštní požadavky na to, abyste je nějak vylepšovali a nakonec ani nechtějí fotografie. Prostě vynikající fotografická disciplína pro to, abychom se perfektně sžili se svým fotoaparátem a naučili se s ním pracovat se zavřenými očima. Pro začínajícího fotografa není nic horšího než nervozita plynoucí z nezvládnání obsluhy přístroje a následná nervozita fotografovaných objektů.

Opakování je matkou moudrosti – tímto spolehlivě vyzkoušeným procesem se vám hodně praktických rad a pouček dostane „pod kůži“ a vy na ně při fotografování nebudete muset myslet. Proto se i v této knize budeme věnovat technickým záležitostem týkajícím se jak tvůrčích aspektů nastavení fotografického přístroje, tak parametrům osvětlení a problematice barev.

Tipy, rady a cvičení budou sřejmější pro váš fotografický růst a správně byste neměli přecházet na další kapitoly, pokud si nevyzkoušíte to, o čem se píše v předcházející kapitole.

Pro začínajícího amatéra bude prvním křtem, podaří-li se mu snímek podobný tomu co je na pohlednicích ve stánku se suvenýry. Někdy si ani nevšimne, že slunce je za mraky, stromy jsou bez listů, obloha má jednolitou šedou barvu. Ono to přece tak stačí, ne? Bohužel nestačí, protože pokud se budeme od svých fotografických začátků řídit těmito vlastními pravidly, moc dobrých fotek neuděláme. Digitální fotografie je hi-end technologií 21. století a podle toho by měla vypadat. Proto jsem se rozhodl v řadě případů poukazovat na rozdíly mezi dobrou fotografií a fotografií „to stačí“. Nelze přece konzumovat nedovařené či syrové maso.

Bude-li začátečník postupovat podle pravidel, rad a tipů, věřím, že fotky typu „to stačí“ v jeho tvorbě výrazně ubudou, případně že je bude mít jen pro svoje osobní didaktické potřeby. Proto se v této knize setkáte s řadou špatných fotografií a budete na ně upozorněni v textu.

Tuto fotografii jste už viděli jako příklad románské architektury. Aby bylo možné ji pořídit, bylo nutné toto místo navštívit několikrát. Pak teprve mohla vzniknout technicky dobrá fotografie.

Máte-li možnost, vraťte se na „místo činu“ vícekrát, abyste zjistili, odkud kam cestuje slunce po obloze. Z toho si můžete udělat představu o tom, v kterou denní dobu se může snímek podařit nejlépe.

Co vás kniha naučí

Že fotografování architektury není žádné suchopárné fotografování, že fotografování architektury může být velice zábavná činnost spojená s cestováním a poznáváním a že se to dá naučit do té míry, že dobré výsledky přijdou ve velmi krátké době.

Fotografování architektury je z 80 % technickou disciplínou, a proto lze přesně popsat pravidla a postupy, které si lze podle popsanych metodik vyzkoušet a naučit se jim. Těch zbylých 20 % je tvůrčí činnost a zde již bude záležet na vaší osobní intelektuální úrovni, nasazení, talentu a vůli své schopnosti rozvíjet.

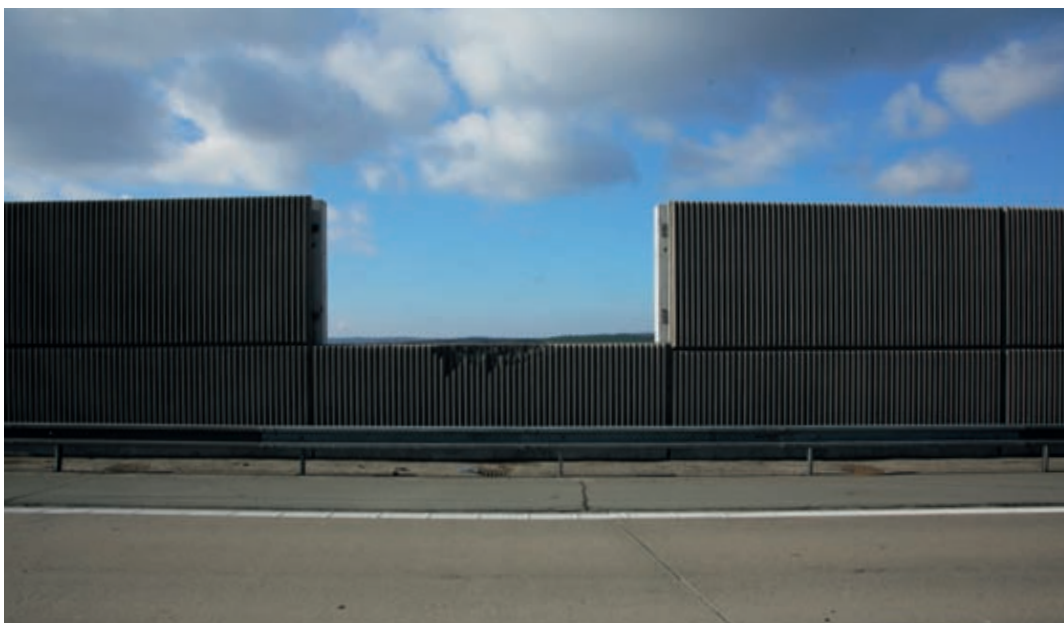
Také se dozvíte, že fotografování architektury není „postavit se před barák a udělat CVAK“. Budete-li totiž fotografování na objednávku, budete muset onen objekt navštívit a prohlédnout si jej ještě před fotografováním a zjistit, odkud je nejlepší pohled, odkud svítí slunce a jak se během dne otáčí, jaké má být v době vašeho plánovaného fotografování počasí, případně nečekají-li vás nějaké záludnosti spojené s překonáváním případných fyzických či provozních překážek.

Neexistuje fotogenická a nefotogenická architektura. Těch 20 % tvůrčího nasazení je dost značných na to, abyste zajímavý záběr udělali na zcela všedním místě, jakým je třeba dálnice D1.

Porovnejte technickou úroveň provedení obou snímků. Snaha o dynamičnost záběru ubíhající protihlukové stěny je jistě docela zajímavá, ale snímku chybí světlo a nějaký výraznější prvek.

Vypadený panel protihlukové stěny a dramatická obloha vám zajistí lepší výsledek.

O kousek dále byla scéna ještě o něco zajímavější, a to hlavně kvůli tečnému světlu, které na povrchu stěny vytvořilo pravidelnou strukturu, zřejmou jak v celkovém pohledu, tak i detailu.

A konečně ještě jedna fotografie protihlukové stěny a opět v čelním pohledu. Všimněte si soudkovitého zkreslení na všech třech čelních pohledech, jež způsobilo použití extrémně širokoúhlého objektivu. Z trojice protihlukových stěn je to určitě nejzajímavější fotografie pro zvláštní náladu vytvořenou atmosférickou situací. Slunce nakrátko vysvitlo zpoza mraků a na povrch silnice promítlo stíny sloupů.

KAPITOLA

2

FOTOGRAFICKÁ VÝBAVA

Digitální technika a její výhody

Toto dilema ještě před pár lety trápilo řadu fotografických profesionálů. V současnosti už není pochyb o tom, který způsob snímání je v převaze. Přestože existuje ještě část fotografů, kteří na film nedají dopustit, digitální záznam je pro současnou fotografii tím rozhodujícím.

Pracoval jsem s oběma systémy a vývoj ukazuje, že v blízké budoucnosti bude s filmem pracovat již jen pár fotografů primárně zaměřených na výtvarnou fotografii. Fotograf si totiž stejně jako každý řemeslník volí ten nejhodnější pracovní nástroj.

Cena konečného snímku se u filmů neomezuje jen na cenu materiálu a zpracování. Řada technických fotografů totiž testuje na několika políčkách kvalitu filmu. K testu se používá několik políček filmu (většinou do šesti) která se nechají projít strojem na chemické zpracování materiálu, aby se zajistilo, zda se zbytek filmu (nebo všechny filmy zakázky) má zpracovat při normální době procesu, nebo zda je třeba film následně „převolat“ nebo „podvolat“ (možná jste se už při rozhovoru s fotografem fotícím na film setkali s termíny „push“ nebo „pull“). Testování ovšem stojí totéž co zpracování celé roličky filmu. Přičteme-li náklady za scanování, nejde se vyhnout otázce: „Nejsou ty náklady na pořízení fotografie příliš vysoké?“

V případě digitálního přístroje investujete jednou do fotoaparátu, počítače a programového vybavení a pak je cena digitálního zpracování zanedbatelná. Soubory mohou být uloženy v počítači a organizovány, korigovány, nebo dokonce editovány již během fotografování, což výrazně snižuje nároky na fotografův čas v postprodukcí a usnadňuje přípravu i výtvarnému redaktorovi.

Digitální technologie se nadále zlepšují a stále více dominují jednoduše také proto, že je pro fotografy práce s nimi snadnější – mohou okamžitě kontrolovat výsledky své práce.

Digitální revoluce

Od svého počátku v devadesátých letech minulého století se digitální fotografie výrazně změnila. Tehdejší fotoaparáty byly v praxi těžkopádné a počáteční investice astronomická – tedy nic moc pro praktického fotografa. Technika zpracování digitálních souborů byla zpočátku pomalá a kvalita obrazových souborů doslova bídná.

Fotograf si dnes může koupit digitální fotoaparát nejvyšší kategorie, donést jej domů, přečíst si návod a začít fotografovat téměř okamžitě. Namísto cestování do laboratoře a zpět

Cíle: Uvědomit si výhody fotografování digitálními postupy.

pro zpracovaný film si jednoduše stáhne snímky z fotoaparátu do počítače, provede všechny korekce expozice a barev, uloží všechny soubory na pevný disk nebo záložní CD a odešle je během pár minut elektronickou poštou klientovi. Rozlišovací schopnost dnešních špičkových digitálních fotoaparátů je taková, že v praxi přesahuje možnosti filmu se stejnou hodnotou ISO.

Téměř každá filmová technika dnes může být replikována pomocí digitálních souborů zpracovaných programem (např. *Adobe Photoshop*), od hladkých, vysoce kvalitních obrazů, které mohou soupeřit s velkoformátovými filmovými přístroji, až po zrnitý vzhled, napodobující strukturu vysoce citlivého filmu; dokonce i barva může být redukována na černobílou. A tak lze téměř všeho, co je výhodou snadno ovladatelného 35mm přístroje, dosáhnout digitálním snímáním namísto použití filmů.

Další velkou výhodou digitální techniky oproti filmu je možnost přímého připojení digitálního fotoaparátu k počítači.

Photoshop vám dnes umožní vyjádřit jakýkoli váš výtvarný záměr, paleta nabídek a filtrů je nepřeberná. To, co při fotografování na filmový materiál bylo menší alchymii a trvalo ve fotokomoře celé hodiny, je dnes otázkou několika kliknutí během pár minut: vyrovnat světla a stíny, vyvážit barevnost umělého a denního světla, doostřit pixely...

tači ve studiu s cílem stahovat fotografie ihned, jakmile jsou pořízeny. Tento technologický postup se uplatňuje hlavně při fotografování interiérů ve velkých studiích. Expozici a barevné vyvážení pak lze korigovat porovnáváním vybraných fotografií přímo na monitoru počítače.

Fotografie tak může prohlížet i váš zákazník, a dokonce je již v průběhu snímání editovat.

Kolik pixelů vyžaduje technická fotografie?

Míra kvality 35mm SRL fotoaparátu a současný stav techniky jsou jasně dány japonskými giganty Canon, Nikon, Olympus, Pentax či Sony (uvádím v abecedním pořadí). Jejich nejlepší profesionální přístroje stojí v čele i při srovnávání množství pixelů, korespondujícího s rozlišovací schopností: čím větší rozlišení, tím vyšší kvalita obrazu. Dnešní nejlepší přístroje mají nejméně dvanáct megapixelů, což je více než dost pro jakýkoliv časopis, katalog, brožuru nebo reklamní tisk. Fotoaparáty těchto výrobců poskytují dostatečně velké digitální

Cvičení: chcete-li dosáhnout nejvyšší kvality obrazu z digitálního fotoaparátu, jednoduše nastavte nejnižší možnou hodnotu ISO, jakou přístroj dovoluje, a výsledek bude prokazatelně stejný nebo ještě lepší než z filmu, navíc s žádoucími detaily ve stínech.

Chcete-li dosáhnout zrnitého vzhledu u snímku z digitálního fotoaparátu, snímejte jako obvykle s přiměřenou hodnotou ISO a při otevření ve *Photoshopu* jděte na *Filtry*, zvolte *Umělecké*, otevřete *Zrnitý film* a pohrejte si s nastavením, až dosáhnete vzhledu podobného citlivému filmu.

Je ovšem pravidlem, že se tohoto efektu v technické fotografii téměř nepoužívá a své uplatnění najde spíše ve fotografii výtvarné a aranžované

Takovéto kvality obrazu dosáhnete používáním techniky, jež nese přívlastek „profesionální“. Na takových zakázkách budou vaše investice na místě.

soubory, které, uloženy v rozlišení 300 dpi, což je současná norma, vyhoví většině běžných potřeb pro publikování.

Digitální fotoaparáty středního formátu, jako jsou Hasselblad, Mamiya a Bronica, vytvářejí mnohem větší soubory než 35mm formát a výrazně přesahují nároky většiny potřeb fotografa, a tak jsou pro opravdu specializované zakázky a potřeby. Někteří fotografové ale dávají přednost tradičnímu pocitu z velkého formátu a hmotnosti.

Jakým fotoaparátem

Fotoaparát patří mezi ty věci bezpodmínečně nutné, které potřeba koupit. Někdo může namítnout, že foťák se dá vypůjčit; ale já tvrdím, že s fotoaparátem si musíte „sednout“, sžít se s ním a naučit se jej ovládat poslepu. A to se stane jediné tehdy, pokud je fotoaparát váš a vy jej „krotíte“ k obrazu svému, včetně speciálních funkcí a nastavení, které vám přístroj umožňuje.

Věčné dilema začínajících fotografů: který fotoaparát je ten nejlepší? V tomto byste na sobě neměli šetřit, a jestliže jste se rozhodli se fotografováním vážněji zabývat, vybírejte na samé hranici svých finančních možností. Chybu neuděláte, zaměřili se váš zájem na skupinu poloprofesionálních či profesionálních přístrojů.

Kdo by nechtěl Hasselblada či Sinara se zadní stěnou Phase One? Kdekdo by si to rád alespoň vyzkoušel, ale málokdo na takovou techniku dosáhne. Ty věcičky totiž stojí stejně jako plně vybavená limuzína.

Jde vůbec pracovat bez tohoto vybavení? No asi ano, jinak bychom se nemuseli zabývat problematikou technické fotografie a přenechali bychom ji jen těm vyvoleným.

Pro komfortní práci a kvalitní výsledky nám bude postačovat poloprofesionální zrcadlovka s rozlišením 12 Mpx a vyšším. To si dovoluji říci naprosto zodpovědně na základě osobních zkušeností.

S výběrem byste neměli příliš spěchat, protože tyto přístroje jsou systémové a umožňují řadu přídatných zařízení, bez kterých se ve fotografii architektury neobejdeme, ať jde o přídatný blesk, synchronizační přípojku, výměnné objektivy, spojení fotoaparát–počítač, či drobné příslušenství usnadňující vaši práci (pouzdra, nabíječky, odpalovače blesků atd).

Tato zařízení bývají sice dostupná levnější univerzální, ale sem tam se prostě s fotoaparátem nepotkají a jednoduše na ně

Všechny jsou nádherné, ale vy se musíte rozhodnout jen pro jeden. Ten první je za cenu limuzíny. Ten druhý je ideální v poměru cena výkon, ale je přece ještě trochu dražší. Ten třetí má skoro všechno co ten druhý, kromě optického hledáčku. A ten čtvrtý má skoro všechno co ostatní a je ze všech nejlevnější.

Zrcadlovka na střední formát

Digitální zrcadlovka „kinofilmová“

Kompakt s výměnným objektivem

Kompaktní fotoaparát s ultrazoomem

buď není spoleh, nebo prostě nefungují. Jakmile se rozhodnete pro nějaký fotoaparát, budete víceméně svázáni systémem tohoto přístroje. Proto se při výběru dívejte, jaké systémové příslušenství a doplňky ta která značka pro svůj fotopřístroj nabízí.

Nezrcadlovky prožívají v poslední době nevídaný rozmach oblíbenosti jak mezi začínajícími, tak pokročilými fotografy. Dovolím si tvrdit, že pokud konzervativní fotografická společnost překoná nedůvěru k tomuto konceptu, bude zde velká skupina těch, kteří touto cestou půjdou. Jedinou nevýhodou je absence optického hledáčku, která je však bohatě vyvážena vlastnostmi na úrovni poloprofesionálních zrcadlovek.

Tip: Samozřejmostí vašeho fotoaparátu by měla být možnost rychlého vypnutí všech automatických funkcí a stejně rychlá možnost tyto parametry nastavit manuálně.

Na trhu se objevují s přídomkem univerzální SLR-like a kompakty určené začínajícím fotografům. Pokud se pro ně rozhodnete, nebude trvat dlouho a zjistíte, že to nebylo z hlediska fotografie architektury to nejlepší řešení.

Nerad bych křivdil některým modelům, ale mezi kompakty a SLR-like je pár povedených modelů, jež jsou schopny uspokojit náročnější požadavky na kvalitu a výkon.

Snímal jsem za naprosto shodných podmínek, abych porovnal fotografie pořízené lepším kompaktem a profi přístrojem. Stejný objekt, stejné osvětlení, dva různé fotoaparáty. Na první laické pohlednutí mezi fotografiemi není rozdíl. Možná by ta fotografie ještě obstála pro webovou prezentaci. Horší to bude, když se podíváme na obě fotografie zblízka, a ještě horší bude, když vám řeknu, jak složitě jsem musel nedokonalost kompaktu obházet, abych nastavil potřebné parametry expozice, a co mi dalo práce manuální zaostření. Tyto přístroje prostě na tuto práci nejsou vůbec konstruované, a proto, člověče, chceš-li se zabývat vážněji fotografováním architektury, ruce pryč od těchto plašítek.

Možnost výměny objektivů je velkou výhodou a běžným standardem, který časem ocení každý. Přestože dnešní zoomy mají velké rozsahy a vynikající optické vlastnosti, časem každý majitel zapřemýšlí o nějakém tom delším či kratším „skle“ na svůj fotoaparát, jež by mu otevřelo další horizonty.

Nadstandardem je přímé propojení fotoaparátu s počítačem, kdy vaše snímky přímo putují na harddisk počítače a po několika vteřinách

Na první pohled nerozeznatelné fotografie se při bližším porovnávání kvalitativně odlišují. Ta „kompaktní“ je zatížena vyšším šumem, nižší hranovou ostroostí, vyšším soudkovitým zkreslením a vyšší chromatickou aberací a nepřijemnými odlesky v objektivu. Nic ovšem proti tomu, jak složitě úkony předcházely nastavení fotoaparátu.

Soudkovitost, aberace, šum, odlesky – zásadní rozdíly v kvalitě obou fotografií

Cvičení: Porovnejte vlastnosti malého kompaktu a digitální zrcadlovky s kvalitním objektivem tak, že si od známé dívky (protože ty mají takové fotoaparáty nejraději) půjčíte fotografující tabatěrku a ze stejného místa se stejným nastavením vyfotografujete po sobě stejný motiv osobně vlastněnou zrcadlovkou a oním plašítkem. Snímky si pak do detailů, místo vedle místa, prohlédněte na obrazovce monitoru.

se objeví na monitoru. Úplným luxusem je ovšem spojení bezdrátové pomocí přípojných WFT modulů.

Také budete někdy muset používat externí světelné zdroje, a pokud ty nejsou stále svítící, ale zábleskové (viz str. 41), musí váš fotoaparát umět tato světla na dálku odpálit a být s nimi synchronizován.

Všechno ostré: Širokoúhlý zoom, jako například na 17–40mm obrázku, je proslulý svojí extrémní hloubkou ostrosti s velmi širokým úhlem záběru.

Univerzál: Zoomy mající rozsah od širokoúhlého po mírný teleobjektiv patří mezi nejpoužívanější. Jejich univerzálnost je ovšem zatížena tu většími, tu menšími kompromisy projevujícími se chromatickými aberacemi, soudkovitostí či poduškovým zkresením obrazu atd.

Cíle: Provéřte si, co vše si můžete za své peníze pořídit. Zvolte optimální strategii nákupů s ohledem na svoje možnosti.

Objektivy

Kvalita objektivů, které si zvolíte, je pro výsledný tisk nebo digitální soubory vrcholně důležitá, proto byste měli vědět, které objektivy patří mezi ty lepší a vyhledávané. Zpravidla bývají v těch vyšších cenových hladinách, ale výjimečný objektiv se může objevit i mezi těmi levnějšími.

Zcela obecně platí, že čím má objektiv větší rozsah, tím více je zatížen kompromisy, které zhoršují jeho optické vlastnosti. Pro statickou fotografii architektury může tedy nákup dvou až tří kvalitních objektivů s pevným ohniskem být levnější než pořízení drahého zoomu vyšší třídy. Paradoxně pak obrazová kvalita těchto objektivů bývá vyšší než kvalita zoomu v příslušných ohniscích. Zoomy jsou vynikající pro živou fotografii, ale pro fotografii architektury jsou nahraditelné tímto levnějším řešením.

Základní termíny pro objektivy:

Pro jednoduchou orientaci v problému bude pro vás zásadní si pamatovat, že standardní objektiv je takový objektiv, jehož ohnisková vzdálenost je rovna úhlopříčce plochy světlocitlivého čipu. Delší ohnisko zahrnuje oblast teleobjektivů, kratší pak širokoúhlých objektivů.

Širokoúhlé objektivy poskytují značný úhel záběru a umožňují využít a zakomponovat i okolní prostředí. Popředí i pozadí zůstává zaostřené, což dodá obrazu „umělecký“ vzhled. Jde o pro architekturu zhusta používané obrazové řešení.

Naproti tomu teleobjektivy jsou ve fotografii architektury mnohem méně používané, neboť předlohy bývají tak velké, že se do zorného pole teleobjektivů prostě nevejdou. Z toho důvodu se používají na snímání architektonických detailů, výjimečně na snímání vzdálenějších objektů.

Světelnost

Objektivy se vyrábějí s různou světelností, která se i souběžně mění dle nastavení ohniskové vzdálenosti. Objektivy s vyšší světelností jsou dražší, neboť umožňují fotografování sni-

Cvičení: Použijte teleobjektiv a vyfotografujte svůj „objekt“ s nejmenší clonou, např. $f/2,8$, a potom znovu s $f/11$. Vyměňte objektiv za širokoúhlý a proveďte totéž. Porovnejte záběry na monitoru počítače při velkém rozlišení.

Vše jako na dlani: Tele zoom, jako například na 100-400mm obrázku, je proslulý svým extrémním přiblížením.

Tip: Hlavní výhodou teleobjektivu při fotografování architektury není to, že vám objekt přiblíží, ale to, že vám umožní jinak pracovat s hloubkou ostroty, a tím i s prostorem ve dvourozměrné ploše.

mat za horších světelných podmínek nejkratšími časy. Např. teleobjektiv s ohniskovou vzdáleností 85 mm a světelností $f/4$ je levný, ale v praxi ne tak flexibilní jako objektiv s touž ohniskovou vzdáleností se světelností $f/1,4$. Druhý objektiv je sice dražší, ale výrazně lepší investicí se stává v okamžiku, kdy s ním jdeme do terénu a pak nemusíme do své výbavy balit stativ.

Fotografie pořízené při použití extrémních ohnisek. Industriální část města snímaná ohniskem 400 mm. Přestože oba paneláky jsou od komína vzdáleny více jak 500 m, na snímku to vypadá, jako by stály bezprostředně za ním.

Širokoúhlý objektiv je naproti tomu schopen zdůraznit mohutnost a monumentalitu objektu, protože vám umožní přistoupit do jeho bezprostřední blízkosti, což je právě ona strmá perspektiva, jež je průvodním znakem při používání těchto objektivů.

Jak objektivy zobrazují

Podobně jako dírková komora, jen jsou jinak konstruovány. Použití vhodného objektivu bych přirovnal k výběru automobilu. Chci-li projet napříč Afrikou, vezmu si Land Rover, jestliže si chci zařadit na Masarykově okruhu, sednu si do Porsche. Kompakt s ultrazoomem je ta nejhorší možnost kompromisu. Objektivy jsou zatíženy mnoha nedokonalostmi. Reklamním trikům ovšem stále podléhá velké množství začínajících fotografů. Aby výrobci byli schopni konstrukčně dosáhnout takového rozsahu, osazují fotoaparáty digitálním snímačem sice s velkým množstvím pixelů, ale malých rozměrů, což vede k dalším nedokonalostem obrazu.

Přestože jsem zoomy nijak při své kritice nešetřil, pravdou je, že je sám používám. Chtěl jsem jen těm, kteří potřebují kvalitně něco nafotografovat a nemají peněz nazbyt, poskytnout alternativní řešení. Z 98 % totiž platí, že pokud jde o kvalitu a investice, čím vyšší světelnost, tím vyšší kvalita objektivu a také cena.

Nová generace zoomových objektivů se zabudovanou stabilizací obrazu rychle nabývá na popularitě, neboť pomocí těchto objektivů lze provádět vše, na co bylo dříve třeba tří, čtyř objektivů s pevným ohniskem. A co víc, bez nutnosti měnit pozici, z níž se snímá. Budete-li si pořizovat zoomové objektivy, vybírejte tak, aby vám poskytly potřebný interval ohniskových vzdáleností; tedy například širokoúhlý 24–70 mm s vyšší světelností a telezoom 80–200 mm splní všechny vaše představy.

Stativ, brašna, dálková spoušť

Fotografovat architekturu a nemít stativ je jako chtít jezdit v autě po dvou kolech. Existují kaskadéři, kteří pro to mají upravená auta a s nimi to dokáží. Pro většinu fotografů je však stativ investicí potřebnou. Nemá cenu jeho význam ani podceňovat, ani přeceňovat – je to prostě další potřebný nástroj pro tuto oblast fotografie.

Ohnisko 17 mm

Ohnisko 40 mm

Ohnisko 65 mm

Toto je pouze náhled elektronické knihy. Zakoupení její plné verze je možné v elektronickém obchodě společnosti eReading.